

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2531–2533 มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูง ขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 12.2 และเริ่มชะลอการขยายตัวลงมาเป็นอัตราร้อยละ 8.6 ในช่วงปี พ.ศ. 2534–2538 การขยายตัวของเศรษฐกิจดังกล่าวส่งผลให้มีการลงทุนในด้านต่างๆที่สูงขึ้น โดยเฉพาะทางด้าน อสังหาริมทรัพย์ มีราคาเพิ่มสูงขึ้น อย่างรวดเร็วและไร้เสถียรภาพ ทำให้ประชาชนเกิดความมั่งคั่งขึ้นมา บนฐานของความฟุ้งเฟ้อ การยึดติดกับการบริโภคที่ไม่จำกัดรูปแบบ เกิดการเก็งกำไรที่ไม่ก่อให้เกิด ประสิทธิภาพในการผลิต (Non-productivity) นอกจากนั้นยังมีการเปิดเสรีทางการเงิน ส่งผลให้ทุนจาก ต่างประเทศ ไหลเข้ามาเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นการลงทุนทางด้านการเงินเป็นส่วนใหญ่ ต่อมาการขยาย ตัวทางเศรษฐกิจของไทยก็เริ่มชะลอลงเหลือร้อยละ 5.5 ในปี พ.ศ. 2539 และยังคงส่งผลให้ดุลบัญชี เดินสะพัดขาดดุลสูงขึ้นไปแตะร้อยละ 8.0 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ในปี พ.ศ. 2539 ต่อเนื่องถึงต้นปี พ.ศ. 2540 ซึ่งถือว่าเป็นการขาดดุลมากที่สุด ในรอบหลายทศวรรษที่ผ่านมา โดยมี สาเหตุมาจาก ความไม่มั่นคงของระบบสถาบันการเงิน การขาดดุลบัญชีเดินสะพัดสะสมเป็นเวลาหลาย ปี จนทำให้ภาระหนี้ต่างประเทศของภาคเอกชนเพิ่มขึ้นมาก นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดการเก็งกำไรค่าเงิน บาทอย่างต่อเนื่อง มีการนำทุนสำรองระหว่างประเทศไปใช้ในการปกป้องค่าเงินบาทจนเกือบหมด จึงทำ ให้รัฐบาลตัดสินใจเปลี่ยนระบบการแลกเปลี่ยนเงินตราจากระบบการลอยตัวที่มีการจัดการ (Managed Float) โดยอิงกับเงินตราต่างประเทศหลายสกุล (Basket of Currencies) มาเป็นระบบอัตรา แลกเปลี่ยนเสรี (Free Exchange Rate) ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนอ้างอิง (Reference Float Rate) เป็นครั้งคราว เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 เป็นต้นมา

ทางด้านภาวะการเงินนั้นสถาบันการเงินหลายแห่งประสบปัญหาการดำเนินงาน และคุณภาพ สินทรัพย์เสื่อมลงมากจากการที่ภาวะเศรษฐกิจโดยรวมซบเซา โดยเฉพาะธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และ ภาวะตลาดหลักทรัพย์ทรุดตัวอย่างรุนแรง ทำให้ผู้ฝากและนักลงทุนตลอดจนสถาบันการเงินต่างชาติ ถอนเงินจากสถาบันการเงินไทย ส่งผลกระทบถึงความมั่นคงของระบบการเงินของไทย ซึ่งทางการได้ พยายามแก้ไขปัญหาโดยแยกสถาบันการเงินที่มีปัญหาออกจากระบบการเงิน และได้ประกาศระงับการ ดำเนินกิจการของบริษัทเงินทุนทั้งหมด 56 แห่ง นอกจากนั้นวิกฤตดังกล่าว ยังได้ส่งผลกระทบต่อคุณ ภาพสินเชื่อ ของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งทำให้นี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non Performing Loans : NPLS) มี ปริมาณเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

ปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLS) นับเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่สามารถวัดประสิทธิภาพ ความแข็งแกร่งในด้านฐานะทางการเงิน และความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ไทย ซึ่งคาดว่าหนี้ที่ไม่ก่อ

ให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ไทยยังคงขยายตัวต่อไปอีกอย่างแน่นอน กล่าวคือ ณ งวดบัญชีสิ้นสุด 31 ธันวาคม พ.ศ 2542 ตัวเลขหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสถาบันการเงินทั้งระบบอยู่ที่ 2,073,968 ล้านบาท หรือ 38.54% ของสินเชื่อบริการ ลดลงจากเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2542 จำนวน 258,385 ล้านบาท ทั้งปีจะลดลง 600,566 ล้านบาท เมื่อเทียบกับสิ้นปี พ.ศ. 2541 ที่คงค้างจำนวน 2,674,533 ล้านบาท หรือ 45.02% ของสินเชื่อบริการ เป็นผลมาจากการจัดตั้ง เอเอ็มซี (Asset Management Corporation : AMC) ขึ้นมาบริหารหนี้เสีย และมาจากการที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง และเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัว จึงทำให้หนี้ที่เป็นเอ็นพีแอล กลายเป็นหนี้ดีได้โดยไม่ต้องมีการปรับปรุง โครงสร้างหนี้ ดังแสดงตามตาราง 1.1 ดังนี้

ตาราง 1.1 แสดงยอดคงค้างของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ทั้งระบบ ในปี พ.ศ 2542

(หน่วย : ล้านบาท)

สถาบันการเงิน	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค
1. 8 ธ.พ เอกชน (%ต่อสินเชื่อบริการ)	1,215,086 40.86	1,208,858 40.67	1,157,012 38.80	1,132,842 37.95	1,072,723 33.42	886,898 30.65
2. ธ.พ ของรัฐ (%ต่อสินเชื่อบริการ)	1,175,723 70.07	1,154,239 68.62	1,151,098 65.58	1,138,552 65.27	1,083,118 63.52	1,036,039 61.58
3. สาขา ธ.พ ต่างประเทศ (%ต่อสินเชื่อบริการ)	91,639 12.07	93,945 13.43	81,812 11.53	78,895 11.48	74,201 10.87	61,001 9.81
4. ธนาคารพาณิชย์ (%ต่อสินเชื่อบริการ) (1+2+3)	2,482,448 46.33	2,457,042 45.89	2,389,923 43.88	2,350,289 43.39	2,230,042 42.12	1,983,938 39.43
5. บริษัทเงินทุน (%ต่อสินเชื่อบริการ)	169,473 68.18	161,904 67.22	150,150 62.26	105,835 56.10	102,311 50.46	90,030 49.17
6. รวมสถาบันการเงิน (4+5) (%ต่อสินเชื่อบริการ)	2,651,921 47.30	2,618,946 46.81	2,540,073 44.66	2,456,124 43.82	2,332,353 40.53	2,073,968 38.54

ที่มา : นสพ.กรุงเทพธุรกิจ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ 2543

สำหรับเอ็นพีแอล (หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้) ในเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ 2543 ลดลงสุทธิ 31.90 พันล้านบาทนั้น มีเอ็นพีแอลส่วนเพิ่มขึ้น 39.80 พันล้านบาท โดยเป็น เอ็นพีแอล รายใหม่ 26.10 พันล้านบาท และเอ็นพีแอลที่ปรับโครงสร้างหนี้แล้วกลับมาเป็น เอ็นพีแอลใหม่ (Re-entry) 13.70 พันล้านบาท ขณะที่เอ็นพีแอลที่ลดลง มีจำนวน 71.70 พันล้านบาท เนื่องจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ 45.40 พันล้านบาท และจากสาเหตุอื่นๆ ที่ไม่ได้เกิดจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ 26.30 พันล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจาก สถาบันการเงินมีการตัดหนี้สูญจำนวน 1.20 พันล้านบาท และมีการโอนเอ็นพีแอลไปบริษัทบริหารสินทรัพย์ จำนวน 10.40 พันล้านบาท รวมทั้งหนี้ค้างชำระที่ลูกหนี้ได้มาชำระจนค้างชำระไม่ถึง 3 เดือน มีจำนวน 14.70 พันล้านบาท ดังแสดงในตาราง 1.2 ดังนี้

ตาราง 1.2 แสดงหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) สถาบันการเงิน ถึงสิ้นเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ 2543

หน่วย : พันล้านบาท

รายการ	เพิ่ม/ลด	รวม	คงเหลือ
1.เอ็นพีแอลคงค้าง ณ มกราคม พ.ศ 2543			2,084.30
2.เอ็นพีแอล ที่เพิ่มขึ้นในเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ 2543			
2.1 รายใหม่	26.10		
2.2 รายที่เคยปรับปรุงโครงสร้างหนี้	13.70	39.80	
3.เอ็นพีแอลที่ลดลงในเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ 2543			
3.1 ปรับโครงสร้างหนี้	(45.40)		
3.2 เหตุผลอื่นๆ	(26.30)	(71.70)	
4.เอ็นพีแอลลดลงสุทธิ			(31.90)
เอ็นพีแอลคงค้าง ณ กุมภาพันธ์ พ.ศ 2543			2,052.40

ที่มา : นสพ.กรุงเทพธุรกิจ 11 เมษายน พ.ศ 2543

ตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ลงวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ 2541 เรื่องสินทรัพย์ที่ไม่มีราคา หรือเรียกคืนไม่ได้ และสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคา หรือเรียกคืนไม่ได้ กำหนดให้มีการจัดชั้นลูกหนี้ออกเป็น 6 ประเภท โดยยึดตามจำนวนงวดที่ลูกหนี้ค้างชำระหนี้ ตามตาราง 1.3 ดังนี้

ตาราง 1.3 ตารางแสดงการจัดชั้นหนี้ตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย

ลูกหนี้ค้างชำระ (งวด)	การจัดชั้น	หมายเหตุ
1.ไม่เกิน 1 งวด	ชั้นปกติ	ปกติ
2.มากกว่า 1 งวด ไม่เกิน 3 งวด	ชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ	ปกติ
3.มากกว่า 3 งวด ไม่เกิน 6 งวด	ชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	เริ่มคิดเป็น NPL.
4.มากกว่า 6 งวด ไม่เกิน 12 งวด	ชั้นสงสัย	เป็น NPL
5.มากกว่า 12 งวด ขึ้นไป	ชั้นสงสัยจะสูญ	เป็น NPL
6.ลูกหนี้ที่ไม่สามารถติดตามได้	ชั้นสูญ	ตัดออกจากบัญชี

จากมาตรการดังกล่าว ของธนาคารแห่งประเทศไทย ถือว่า ลูกหนี้ที่มีการชำระหนี้ค้างเกิน 3 งวดขึ้นไป ถือเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLS) ทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ของระบบธนาคารพาณิชย์เพิ่มสูง ซึ่งส่งผลกระทบต่อภารกิจสำรองหนี้เอ็นพีแอล และผลประกอบการ ณ 30 มิถุนายน พ.ศ 2542 ดังแสดงในตาราง 1.4

ตาราง 1.4 ผลการประกอบการธนาคารพาณิชย์ไทย ช่วงเดือน ม.ค – มิ.ย พ.ศ 2542 เทียบกับช่วงเดียวกัน ในปี พ.ศ 2541

ธนาคาร	ผลประกอบการ ปี 2542	(ล้านบาท) ปี 2541	เปลี่ยนแปลง (%)	สัดส่วนกันสำรอง หนี้เทียบกับค่าเพื่อ หนี้สงสัยจะสูญ (%)	หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิด รายได้ (%)
กรุงเทพ	(26,886)	(16,385.13)	(45.78)	84.2	48
กสิกรไทย	(17,337.77)	(3,915.27)	(342.82)	78	42
กรุงไทย	(23,149)	(12,920.1)	(79.17)	-	60
ไทยพาณิชย์	(49,159.8)	(8,306.90)	(49.79)	100	33
กรุงศรีอยุธยา	(15,616.96)	(7,366.91)	(111.98)	80	34
ทหารไทย	(5,968.34)	(4,742.36)	(25.85)	60	32
ศรีนคร	(2,461.26)	(1,4671.58)	83.18	60	70
นครหลวงไทย	(2,075.64)	(28,026.40)	92.59	49.8	65
ดีบีเอสไทยทูน	(9,965.34)	(5,329.96)	86.97	70	51
เอเชีย	(1,893.78)	(6,719.63)	71.82	41	42
ไทยธนาคาร	(1,162.73)	(14,579.02)	20	83.88	64
นครธน	(4,534.89)	(3,113.91)	(45.63)	47	54
รัตนสิน	(1,144.28)	(14,884.34)	92.31	50.16	67
รวม	171,855.79	140,961.51	21.92	-	47

ที่มา : ฐานเศรษฐกิจ 25 กรกฎาคม พ.ศ 2542

จากการสำรวจผลการประกอบการรวมของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งระบบในช่วงครึ่งแรกของปี พ.ศ 2542 ปรากฏว่ามีผลขาดทุนรวม 171,856.37 ล้านบาท ซึ่งขาดทุนเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน ถึง 30,894.10 ล้านบาทหรือ 21.91%

โดยธนาคารกรุงไทยมีผลขาดทุนสุทธิ 23,149.58 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 10,228.72 ล้านบาทหรือ 79.16% เนื่องจากมีรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลลดลง 17,654.29 ล้านบาท และมีการตั้งสำรองหนี้สูญจำนวน 20,028.69 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 310.45 ล้านบาท หรือ 1.57 %

ธนาคารกรุงเทพ ขาดทุนสุทธิ 26,886 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่ขาดทุน 16,385.13 ล้านบาท เนื่องจากมีการกันสำรองหนี้เสีย 33,104 ล้านบาท หรือคิดเป็นยอดกันสำรองสะสมทั้งสิ้น 134,561 ล้านบาท หรือ 84.2%

ทางด้านธนาคารกรุงศรีอยุธยา ก็มีผลขาดทุนสุทธิ 15,616.96 ล้านบาทเพิ่มขึ้น 8,250.05 ล้านบาท คิดเป็น 1.98% เนื่องจากการตั้งสำรองหนี้สงสัยจะสูญ 12,858 ล้านบาท รวมยอดกันสำรองทั้งสิ้น 28,240 ล้านบาท หรือ 80%

ธนาคารกสิกรไทยมีผลขาดทุนสุทธิ 17,337.77 ล้านบาท หรือ 342.82% เป็นผลขาดทุนสุทธิต่อหุ้น 14.47 บาท โดยมีสาเหตุจากการกันสำรองค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสูงถึง 78,819 ล้านบาท หรือ 78% อีกทั้งมีค่าใช้จ่ายหนี้สูญจำนวน 1,524.1 ล้านบาท นอกจากนี้ธนาคารยังจัดโครงการเกษียณอายุพนักงานก่อนกำหนดเป็นกรณีพิเศษซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายเฉพาะกาลจำนวน 820 ล้านบาท มีพนักงานเข้าร่วมโครงการ 1,315 คน อย่างไรก็ตาม ในงวดนี้ธนาคารไม่มีการจ่ายโบนัสแต่จ่ายเงินช่วยเหลือพิเศษจำนวน 394.4 ล้านบาท

ธนาคารเอเชีย มีผลขาดทุนสุทธิ 1,893.78 ล้านบาท ขาดทุนลดลง 4,825.85 ล้านบาท หรือ 71.82% ธนาคารตั้งสำรองเพียง 41% ตามเกณฑ์ของทางการอีกทั้งธนาคารยังตัดสินใจที่จะตกลงเรื่องราคาของการเพิ่มทุนในช่วงสิ้นปีนี้แต่หากผ่านกระบวนการดังกล่าวแล้ว ธนาคารมีความเป็นไปได้ที่จะตั้งสำรองหนี้จัดชั้นให้ครบ 100%

ธนาคารทหารไทย มีผลขาดทุน 5,968.34 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1,225.98 ล้านบาท หรือ 25.85% เนื่องจากธนาคารกันสำรองค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้น 4.649 ล้านบาท หรือ 20.8% จึงมีสัดส่วนเงินสำรอง เผื่อนี้สงสัยจะสูญอยู่ที่ 60% มีเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงเกินกว่า 11%

ธนาคารที่มียอดกันสำรองครบ 100% คือไทยพาณิชย์มีผลขาดทุน 49,159.80 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 40,852.9 หรือ 491.79% โดยตั้งสำรองค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญในงวดนี้จำนวน 50,428.7 ล้านบาทเพื่อให้ครบ 27,300 ล้านบาท หรือ 100% ส่วนอีก 23,128.7 ล้านบาท เป็นการตั้งสำรองเพิ่มเติมให้เพียงพอสำหรับการปรับปรุงคุณภาพสินทรัพย์ในบัญชีให้อยู่ในมาตรฐานที่ดีและเพียงพอที่จะไม่ต้องสำรองเผื่อนี้สงสัยจะสูญ รวมทั้งตัดหนี้สูญออกจากสินทรัพย์ของธนาคารซึ่งประกอบด้วยการตัดจำนวนส่วนสูญเสียหายจากการปรับโครงสร้างหนี้สุทธิ 1,416 ล้านบาท ยกเลิกดอกเบี้ยค้างรับ 8,159 ล้านบาท ตัดสูญลูกหนี้สินเชื่อจากกันสำรองอีก 21,030 ล้านบาท และตัดจำหน่ายส่วนสูญเสียหายจากการปรับโครงสร้างหนี้รอการตัดบัญชีจำนวน 3,144 ล้านบาทจากกำไรขาดทุนสะสมต้นงวด

สำหรับธนาคารของรัฐบาลเริ่มจากไทยธนาคารมีผลขาดทุน 11,662.73 ขาดทุนลดลง 2,916.29 หรือ 20% เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานลดลง 4,124 ล้านบาท เนื่องจากในงวดครั้งแรกของปี 2541 ธนาคารตัดจำหน่ายเงินลงทุนในสถาบันการเงินที่ถูกลดการแทรกแซงจำนวน 4,536 ล้านบาท แต่มีค่าใช้จ่ายประเภทอื่นเพิ่มขึ้น 412 ล้านบาท ซึ่งเป็นภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากสินทรัพย์และหนี้สินจากการควบกิจการกับ 13 สถาบันการเงิน

ส่วนธนาคารที่กำลังร่วมทุนรายใหม่ เช่น นครชน มีผลขาดทุน 4,534.89 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1,420.98 ล้านบาท หรือ 45.63% ธนาคารนครหลวงไทยขาดทุนสุทธิ 2,075.64 ล้านบาท ลดลง 25,950.76 หรือ 92.59% ธนาคารศรีนครขาดทุนสุทธิ 2,461.26 ล้านบาท ลดลง 12,210.32 หรือ 83.18% และธนาคารรัตนสินขาดทุนสุทธิ 1,144.28 ล้านบาท ลดลง 13,740.06 หรือ 92.31%

สาเหตุสำคัญที่ทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสถาบันการเงินมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น มีดังนี้

1. ธนาคารแห่งประเทศไทยและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ได้กำหนดเงื่อนไขของการจัดชั้นหนี้และการกันสำรอง ที่เข้มงวดขึ้น จากเดิมลูกหนี้ที่ค้างชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยเกิน 12 เดือน จึงจะคิดเป็น NPLS ต่อมาได้ใช้เกณฑ์ 6 เดือน และเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 ได้ใช้เกณฑ์ 3 เดือน ซึ่งมีผลกระทบต่อการเพิ่มขึ้นของ NPLS ของสถาบันการเงินต่างๆ เป็นอย่างมาก

2. การประกาศระงับการดำเนินกิจการของ บริษัทเงินทุนทั้งหมด 56 แห่ง ส่งผลกระทบต่อลูกหนี้ที่ยังมีความสามารถดำเนินกิจการได้(ลูกหนี้ปกติ) ทำให้กลายเป็นหนี้ NPLS ทั้งระบบ

3. การรวมสถาบันการเงินที่ถูกทางการประกาศระงับการดำเนินกิจการ เข้ากับสถาบันการเงินที่ยังสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ เช่น การรวมธนาคารมหานครฯ เข้ากับ ธนาคารกรุงไทยฯ ส่งผลให้หนี้ NPLS ในระบบสถาบันการเงินสูงขึ้น

4. การเกิด NPLS เทียม โดยมีสาเหตุมาจาก ในปัจจุบันสถาบันการเงินต่างๆ ได้ให้ความสนใจในเรื่องของการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ แก่กลุ่มลูกหนี้ NPLS โดยใช้มาตรการต่างๆ เช่น ลดอัตราดอกเบี้ย, ลดอัตราดอกเบี้ย เป็นต้น แต่ในทางกลับกันลูกหนี้ชั้นดีหรือลูกหนี้ปกติ สถาบันการเงินกลับไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร จึงทำให้ลูกหนี้ที่ยังมีความสามารถในการผ่อนชำระหนี้ ใจที่จะทำให้เกิดหนี้ NPLS ขึ้นมา เพื่อต้องการให้มีการปรับปรุง โครงสร้างหนี้ ให้ได้รับข้อเสนอที่ดีกว่าเดิม

จากปัญหาดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจ ที่จะศึกษาวิเคราะห์หาปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของลูกหนี้สินเชื่อ ในระบบธนาคารพาณิชย์ ว่าเกิดขึ้นจากสาเหตุใด เพื่อเป็นการหาแนวทางในการปรับปรุง โครงสร้างหนี้และแก้ไขหนี้ที่มีปัญหาให้มีขยายตัวเพิ่มมากขึ้นต่อไปอีก

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLS) ของลูกหนี้สินเชื่อธนาคารพาณิชย์หนึ่งในจังหวัดเชียงราย

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทราบถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการป้องกันการเพิ่มขึ้นของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

2. ทราบถึงแนวทางหรือหลักเกณฑ์ ตลอดจนนโยบายที่เหมาะสมในการอำนวยสินเชื่ออย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ มากขึ้น

3. เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัย เป็นแนวทางในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และป้องกันความเสี่ยงต่อการวิเคราะห์สินเชื่อรายใหม่ต่อไป

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาดังปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ของลูกหนี้สินเชื่อธนาคารพาณิชย์หนึ่งในจังหวัดเชียงราย

1.5 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

การธนาคารพาณิชย์ หมายความว่า การประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ และใช้ประโยชน์เงินนั้นในทางหนึ่งหรือหลายทาง เช่น การให้สินเชื่อ, การลงทุนในหลักทรัพย์, การทำธุรกิจอื่น ๆ

ธนาคารพาณิชย์ หมายความว่า ธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ และหมายรวมถึง สาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ด้วย

การให้สินเชื่อ หมายความว่า การให้กู้ยืมเงิน ชื้อ ซื้อลด รับช่วงซื้อตัวเงิน เป็นเจ้าหนี้เนื่องจากได้จ่าย หรือสั่งให้จ่ายเงินเพื่อประโยชน์ของผู้เคยค้า หรือ เป็นเจ้าหนี้เนื่องจากได้จ่ายเงินตามภาระผูกพันตามเลตเตอร์ออฟเครดิต

หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non Performing Loans : NPLS) หมายความว่า ลูกหนี้ที่มีปัญหาในการชำระดอกเบี้ยหรือต้นเงินที่ค้างเกินกว่า 3 เดือน นับจากวันครบกำหนด หรือลูกหนี้ที่ค้างชำระดอกเบี้ยหรือต้นเงินไม่ถึง 3 เดือน แต่มีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้คืนต้นเงินหรือดอกเบี้ย นอกจากนี้ยังหมายถึง ลูกหนี้ที่มีการต่ออายุสัญญา หรือลูกหนี้ที่ได้ปรับปรุงกำหนดการชำระหนี้ใหม่โดยไม่สามารถแสดงการวิเคราะห์อย่างเพียงพอและเหมาะสมเกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้

เกณฑ์การจัดชั้นหนี้ หมายความว่า การพิจารณาคุณภาพของลูกหนี้โดยการวิเคราะห์โครงการและความเป็นไปได้ทางธุรกิจของลูกหนี้ การวิเคราะห์หังบการเงิน กระแสเงินสด และความสามารถในการจ่ายชำระหนี้ตามกำหนด ทั้งนี้ต้องไม่เกินระยะเวลาของการค้างชำระที่เป็นเกณฑ์ในการจัดชั้น โดย

แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามคุณภาพของลูกหนี้ ประกอบด้วย ลูกหนี้ปกติ, ลูกหนี้ที่กล่าวถึงเป็นพิเศษ, ลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน, ลูกหนี้จัดชั้นสงสัย และลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญ

สินเชื่อกึ่งรับการรับรู้รายได้ หมายถึง เป็นตัวเลขทางบัญชีที่ธนาคารหยุดรับรู้รายได้เมื่อลูกหนี้ค้างชำระดอกเบี้ยนานกว่าระยะหนึ่ง (Non – accrual Loans) ซึ่งเมื่องวดบัญชีเดือนธันวาคม 2540 และเดือนมิถุนายน 2541 ธนาคารต้องหยุดรับรู้รายได้เมื่อลูกหนี้ค้างชำระดอกเบี้ยเกิน 6 เดือน (เดิมใช้เกณฑ์ค้างชำระฯ 12 เดือน) อย่างไรก็ตาม ธนาคารสามารถใช้เกณฑ์ที่เข้มงวดมากขึ้นและแต่ความเหมาะสม แต่ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2542 ธนาคารต้องใช้เกณฑ์ค้างชำระดอกเบี้ยเกิน 3 เดือน ซึ่งจะทำให้ตัวเลขที่รับการรับรู้รายได้ของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้น

สินทรัพย์จัดชั้น (Classified Asset) หมายถึง เป็นการจัดชั้นสินทรัพย์ซึ่งประกอบด้วย เงินให้สินเชื่อ ดอกเบี้ยค้างรับ เงินลงทุนในหลักทรัพย์ และสินทรัพย์อื่นๆ เช่น ทรัพย์สินรอการขาย ค่าใช้จ่ายในการทดลองในการดำเนินคดี โดยจัดแบ่งตามคุณภาพของลูกหนี้เป็น 6 ระดับ คือ ลูกหนี้ปกติ ลูกหนี้กล่าวถึงเป็นพิเศษ ลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ลูกหนี้จัดชั้นสงสัย ลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญ และลูกหนี้จัดชั้นสูญ

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หมายถึง สถานการณ์ที่สถาบันการเงินยินยอมผ่อนปรนกับลูกหนี้เนื่องจากลูกหนี้มีปัญหาระงับการชำระเงิน การตกลงกับลูกหนี้ที่มีปัญหาจะต้องขึ้นอยู่กับการประเมินสภาพที่แท้จริงของลูกหนี้และเงื่อนไขการปรับปรุงโครงสร้างหนี้จะต้องจัดทำเป็นเอกสารหลักฐานรับรอง ซึ่งจะต้องมีรายละเอียดเพียงพอและพร้อมให้ธนาคารแห่งประเทศไทยตรวจสอบได้ทุกขณะ

AMC (ASSET MANAGEMENT CORPORATION) หมายถึง บริษัทจัดการหนี้มีปัญหา โดยรัฐบาลได้เสนอในการตั้งบริษัท เพื่อรับโอนโครงการ ที่มีปัญหาทางการเงินและกลายเป็นหนี้มีปัญหาของธนาคารพาณิชย์ เพื่อนำมาบริหารให้มีความสามารถแก้ปัญหาได้ในที่สุด

TDR (TROUBLED DEBT RESTRUCTURING) การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ประเภท TDR หมายถึง การผ่อนปรนเงื่อนไขการชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ ซึ่งลูกหนี้ปกติทั่วไปจะไม่มีการผ่อนปรนเงื่อนไขดังกล่าว เช่น การลดอัตราดอกเบี้ย การลดต้นเงิน หรือการลดดอกเบี้ยที่ค้างชำระเป็นต้น มีผลทำให้มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะธนาคารจะได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้ในอนาคตต่ำกว่ามูลค่าหนี้ทั้งสิ้นตามบัญชี

DRT (DEBT RESTRUCTURING TEAM) คือ คณะทำงานทั้ง 6 คณะที่ธนาคารแต่งตั้งขึ้น เพื่อทำหน้าที่และปฏิบัติงานแก้ไขหนี้ที่มีปัญหาตามกระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ประกอบด้วยพนักงานที่มีความรู้,ความสามารถในการวิเคราะห์,ทางด้านกฎหมาย และประสบการณ์การติดตามหนี้ที่มีปัญหา

REHABILITATION LAW 1998 กฎหมายฟื้นฟูกิจการก่อนล้มละลาย ตาม พรบ. 2541 เป็นกฎหมายที่เปิดโอกาสให้แก่เจ้าหนี้ มีส่วนฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ โดยที่จะยินยอมหรือไม่ก็ตาม เจ้าฟื้นฟูอาศัยตามมติของเจ้าหนี้ เมื่อศาลอนุมัติเม็ดเงินให้ใหม่ จะได้รับการคุ้มครอง จะได้รับชำระหนี้ก่อนเจ้าหนี้รายอื่น เจ้าหนี้รายอื่นๆจะฟ้องร้องหรือบังคับคดีไม่ได้